

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Житомирської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2020 року

* Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Житомирської області в IV кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Житомирської області у IV кварталі 2020 року свідчать, що на тлі посилення карантинних заходів респонденти очікують значне скорочення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та стримано оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Очікується нижча інфляція. Девальваційні очікування залишаються високі.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **суттєве зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 42.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 35.7%) (графік 1), у цілому по Україні – «мінус» 24.4%;
- **уповільнення зростання цін на споживчі товари та послуги:** частка респондентів, які очікують інфляцію понад 7.5%, становить 53.8% (у попередньому кварталі – 78.6%), у цілому по Україні – 50.8%. **Головним чинником інфляції** респонденти продовжують називати витрати на виробництво (відзначили 85.7% респондентів) (графік 2);
- **високий рівень девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 85.7% респондентів області (у попередньому кварталі – 84.6%), у цілому по Україні – 87.1%;
- **фінансово-економічний стан на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – 7.1%) (таблиця). У цілому по Україні очікується незначне поліпшення фінансово-економічного стану – 1.3%;
- **зменшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – «мінус» 7.1% (у III кварталі 2020 року – 23.1%). Обсяги реалізації продукції на зовнішньому ринку залишаються без змін: баланс відповідей – 0.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 33.3%). У цілому по Україні очікується помірне зростання обсягів реалізації: баланси відповідей – 7.1% та 3.8% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар вищими темпами: баланси відповідей – 14.3% та 30.8% відповідно (у попередньому кварталі – 9.1% та 25.0% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 4.5% та 3.8% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей, як і в минулому кварталі, – «мінус» 7.1% (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 9.9%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства,** високими темпами: баланси відповідей – 85.7% та 57.1% відповідно (у попередньому кварталі – 85.7% та 64.3% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть ціни на сировину та матеріали, вартість трудових ресурсів та ціни на енергоносії (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 57.1% і 61.5% відповідно (у III кварталі 2020 року – 78.6% і 71.4% відповідно) (графіки 4, 6).

Головним чинником, що обмежує спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають брак обігових коштів (графік 5). Значно зросли оцінки впливу цін на сировину та матеріали.

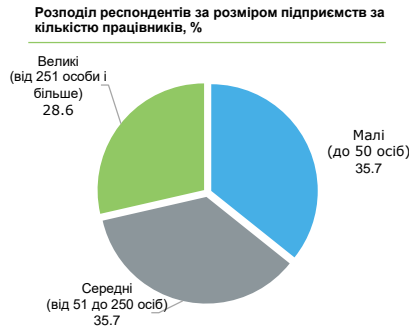
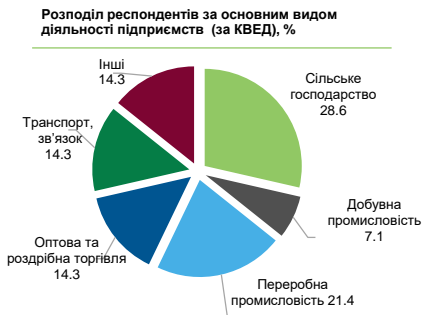
Послабилися очікування щодо зростання потреби підприємств області в позикових коштах найближчим часом (графік 8). Респонденти, які планують брати банківські кредити, надають перевагу кредитам у національній валюті. Оцінки щодо посилення жорсткості умов доступу до банківських кредитів знизилися (графік 9). Занадто високі ставки за кредитами респонденти називають головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів (графік 10).

Усі респонденти зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 96.9%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

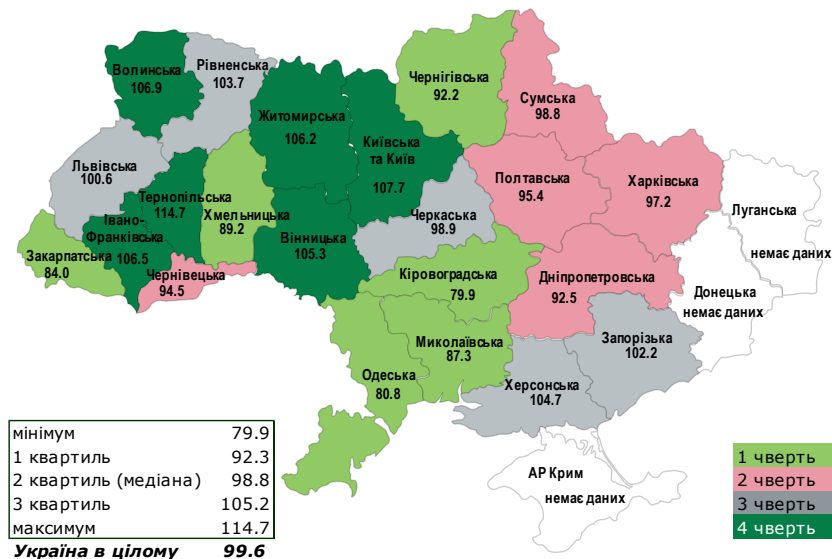
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств** поліпшився і оцінюється як **задовільний:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2020 року – «мінус» 14.3%) (графік 3), у цілому по Україні – «мінус» 3.2%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва** залишається **нормальний** третій квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0%;
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних виробничих потужностей:** баланс відповідей – 21.4% (у попередньому кварталі – 23.1%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 05–30 листопада 2020 року;
- опитано всього 14 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Житомирської області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.	II кв. 2020 р.	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	28.6	23.1	25.0	7.1	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	28.6	42.9	46.2	23.1	-7.1
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	15.4	41.7	30.0	9.1	14.3
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	21.4	38.5	27.3	25.0	30.8
кількості працівників	-7.1	-14.3	0.0	-7.1	-7.1

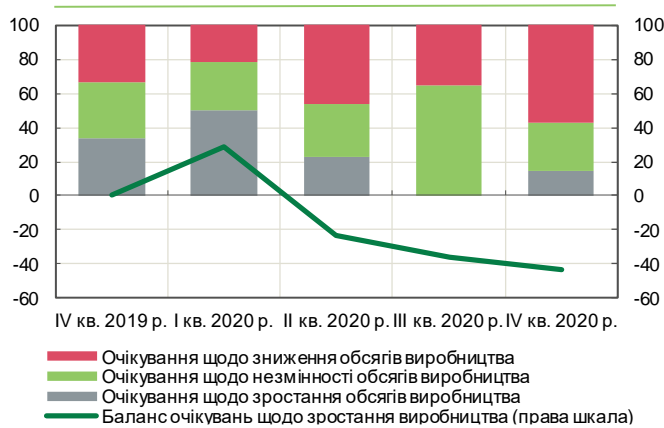
¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань (ІДО) – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

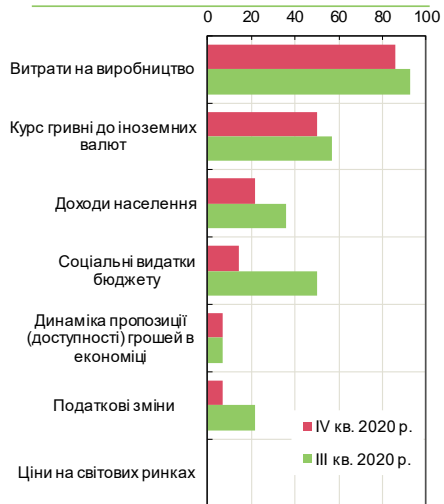
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

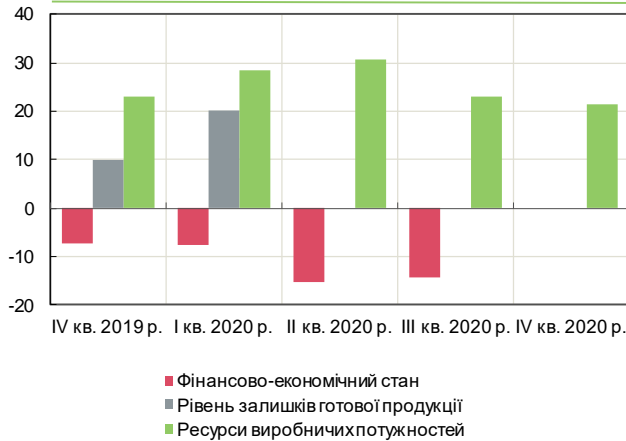
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

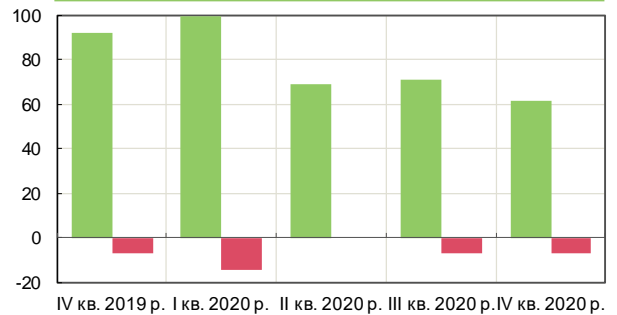
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

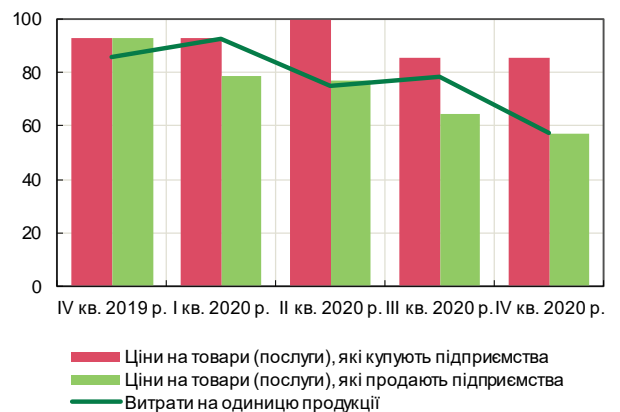
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

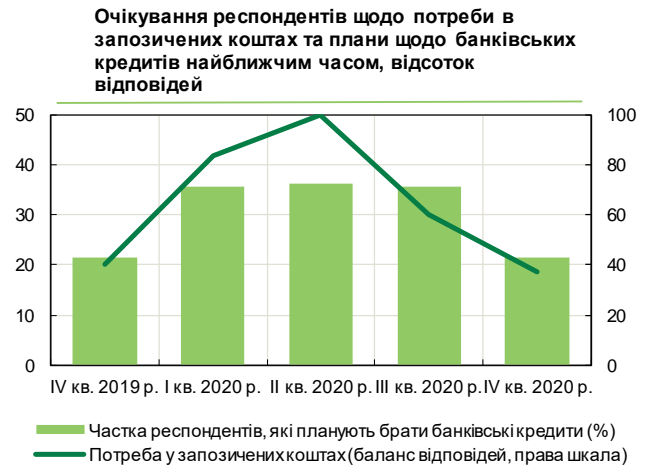
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

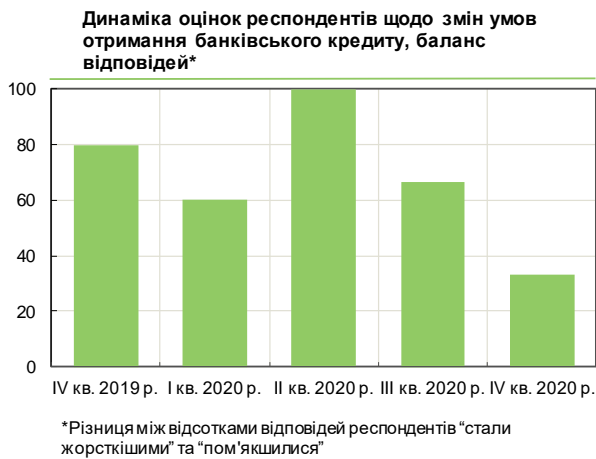
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

